

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

Datum : 11 mei 2010
 Afdeling : SRO
 Registratienummer: 8082B148

Nummer PS: **PS2010RGW15**
 Commissie : RGW
 Portefeuillehouder : R.W. Krol

Titel : verzoek tot opstellen inpassingsplan t.b.v. windenergielocatie Woerden

Inhoudsopgave

Besluit		pag. 7
Toelichting		pag. 9
Bijlage(n):	1 melding van Evelop Ontwikkeling BV	
	2 afwijzing gemeente Woerden	
	3 concept weigeringsbesluit	

Aan Provinciale Staten,

Inleiding
Melding

Op 6 april 2010 heeft Evelop Ontwikkeling BV zich gemeld bij de provincie. In een brief (zie bijlage) verzoekt Evelop u een inpassingsplan op te stellen t.b.v. de aanleg van vier windturbines ten noorden van de A12, westelijk van de gemeente Woerden, in de polder Barwoutswaarder. Evelop doet dit verzoek op grond van de door de Crisis- en Herstelwet (CHW) gewijzigde Elektriciteitswet 1998 (Ew).

Op 31 maart 2010 is de CHW in werking getreden. De CHW heeft via wijziging van de Ew geregeld dat u bevoegd bent om voor de aanleg van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit m.b.v. windenergie (5-100 MW), gronden aan te wijzen en **daarvoor een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 lid 1 Wet ruimtelijke ordening (Wro)** vast te stellen (artikel 9e lid 1 Ew). Artikel 9e lid 2 Ew bepaalt dat u in ieder geval toepassing geeft aan deze bevoegdheid indien een producent een voornemen tot de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie schriftelijk bij u heeft gemeld en de betrokken gemeente een aanvraag van die producent tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan met betrekking tot de gronden heeft afgewezen. De gemeente Woerden heeft de gevraagde bestemmingsplanwijziging en het nemen van een projectbesluit op 2 maart 2010 geweigerd (zie bijlage).

Provinciaal belang?

Alleen wanneer er sprake is van provinciale belangen, kunt u een inpassingsplan vaststellen. Dit volgt uit artikel 3.26 lid 1 Wro. In de Structuurvisie Utrecht 2005-2015 (voorheen Streekplan) zijn vier (grootschalige) locaties indicatief aangewezen voor windenergie. Het verzoek van Evelop is conform de in de Structuurvisie aangewezen locatie langs de A12 bij Woerden. Met het oog op de inwerking-treding van de Wro op 1 juli 2008, is het Streekplan beleidsneutraal 'Wro-proof' gemaakt. Dit heeft geresulteerd in een Beleidslijn nieuwe Wro die door u op 23 juni 2008 is vastgesteld. In deze Beleidslijn is het provinciaal belang benoemd. Doel van de Beleidslijn is om, ook na 1 juli 2008, slagvaardig het Streekplan als beleidskader te kunnen blijven toepassen. U heeft de beleidsuitspraken over wind-energie gekwalificeerd als een zgn. categorie 2-uitspraak. De beleidsuitspraken in **categorie 2 vallen niet onder het begrip provinciaal belang** en kunnen daarom niet worden geborgd/ gerealiseerd met

instrumenten uit de Wro (p.15 van de Beleidslijn nieuwe Wro). Dit is ook in overeenstemming met de provinciale voorkeur dat windenergielocaties ‘bottum-up’ gerealiseerd worden met instemming van een gemeenteraad.

Provinciaal belang door CHW bepaald?

De beleidsuitspraken m.b.t. windenergielocaties zijn door u dus niet benoemd tot provinciaal belang. **De vraag is of de wetgever heeft beoogd het provinciale belang in deze van rechtswege vast te leggen.** Dat de wetgever dergelijke verplichtingen aan provincies kan opleggen, staat buiten discussie: het betreft medebewind. De basis voor het opleggen van een dergelijke verplichting door het Rijk wordt gevormd door artikel 124 lid 1 van de Grondwet en artikel 105 lid 2 van de Provinciewet.

Uit de Memorie van Toelichting, het Nader Rapport, het amendement Wiegman-Van Meppelen Scheppink en Samson kan afgeleid worden dat de CHW **niet heeft beoogd om de sturingsfilosofie en systematiek van de Wro te wijzigen.** Centraal in de Wro-sturingsfilosofie staat dat de provincie alleen haar planologische bevoegdheden kan gebruiken wanneer het gaat om een provinciaal belang. De uitoefening van planologische bevoegdheden uit de Wro door de provincie is dus uitdrukkelijk gekoppeld aan het belang. Ontbreekt dat belang, dan ontbreekt ook de bevoegdheid. Het is aan u om een (beleids)uitspraken te benoemen tot provinciaal belang. Dit zijn politiek-bestuurlijke keuzes waarvoor geen specifieke criteria gelden (uiteraard moeten zij wel worden gemotiveerd).

In het licht van de parlementaire behandeling van de CHW is verdedigbaar dat de wetgever met de capaciteitsaanduiding van 5-100 MW heeft beoogd veilig te stellen dat u bevoegd bent om windenergielocaties met die capaciteit als een provinciaal belang aan te merken. Als dat het geval is, is nog wel een expliciete uitspraak inzake het provinciaal belang noodzakelijk om een inpassingsplan als bedoeld in artikel 9e lid 2 Ew vast te stellen t.b.v. van de windenergielocatie bij Woerden.

Is de locatie acceptabel vanuit een goede ruimtelijke ordening?

Wij zijn van mening dat de CHW niet heeft beoogd het provinciaal belang van rechtswege vast te leggen. U zou er voor kunnen kiezen de windenergielocatie bij Woerden alsnog tot (project van) provinciaal belang benoemen. Het maatschappelijk belang om op een verantwoorde manier energie op te wekken t.b.v. het milieu dient afgewogen te worden tegen andere belangen zoals openheid van het landschap. Hiervoor moet worden beoordeeld of deze windenergielocatie vanuit een goede ruimtelijke ordening acceptabel is. Hieronder wordt het beleid van de verschillende overheden kort weergegeven. Voor een uitgebreidere weergave verwijzen wij u naar de Toelichting bij dit statenvoorstel (onder punt 3).

1. Provinciaal Utrechts ruimtelijk beleid

In 2001 heeft de provincie het BLOW-akkoord meeondertekend en daarbij de taakstelling van 50 MW op haar grondgebied aanvaard. In het Ontwerp-streekplan zijn destijds een aantal groot-schalige windenergielocaties opgenomen als **concrete beleidsbeslissing** (cbb). Een cbb houdt in dat de definitieve volledige afweging plaatsvindt op provinciaal niveau: het gebied wordt concreet bepaald en daarbij is concreet aangegeven wat de beoogde activiteit is. Bij een cbb is er voor gemeenten geen afwegingsruimte meer.

Bij de behandeling van het Ontwerp-streekplan in uw statenvergadering van 13 december 2004 is een amendement aangenomen waarin de cbb-status van de windenergielocaties is **geschrapt**. In de Nota van Beantwoording, deel 2 is daarover het volgende opgenomen (p.63 e.v.): “Wij hebben besloten de locaties voor windenergie niet als concrete beleidsbeslissingen, maar als indicatieve aanduiding op te nemen in het Streekplan. Reden daarvoor is dat wij gemerkt hebben dat voor grootschalige locaties voor windenergie nog onvoldoende draagvlak is. Het heeft onze voorkeur dat **locaties ‘bottum-up’** gerealiseerd worden, **met instemming van een gemeenteraad.**” De Nota van Beantwoording is gelijktijdig met het Streekplan vastgesteld en bekendgemaakt.

Op 31 mei 2010 gaan PS naar verwachting de **Structuurvisie Nationale Landschappen** met bijbehorende herziening van de **Provinciale Ruimtelijke Verordening** vaststellen. De provincie zet zich in voor het behouden, versterken en ontwikkelen van de voor het betreffende Nationaal Landschap bepalende kernkwaliteiten. Deze uitspraak is benoemd tot provinciaal belang. Ruimte-

lijke ontwikkelingen in een Nationaal Landschap zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden en/of versterkt. Deze regel is verankerd in de herziening van de verordening: een bestemmingsplan (en ook een inpassingsplan) voor een gebied gelegen in een Nationaal Landschap moet bestemmingen en regels bevatten ter *bescherming en versterking* van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten.

Kernkwaliteit van het Groene Hart is onder meer “openheid”. Openheid betekent vooral ‘zicht’. De mate van openheid in een gebied wordt bepaald door maat en schaal van het betreffende gebied, door elementen in en door de randen van het gebied. Openheid is een kwetsbare kernkwaliteit. De openheid van grote delen van het Groene Hart is een groot goed voor de volle Randstad.

2. *Nieuw Utrechts provinciaal ruimtelijk beleid*

Op 25 januari 2010 heeft u besloten te starten met de voorbereiding van een **integrale herziening** van de **Structuurvisie**. Na de vaststelling van het Streekplan eind 2004 heeft u diverse bouwstenen voor de Structuurvisie vastgesteld. Voorbeelden hiervan zijn de Eindbalans Ontwikkelingsvisie NV Utrecht 2015-2030 en de Voorloper Groene Hart. Deze bouwstenen moeten nog integraal worden afgewogen en concreter worden uitgewerkt in de structuurvisie. Naar verwachting zullen uw staten de integrale herziening in oktober 2012 vaststellen.

3. *Interprovinciaal ruimtelijk beleid*

In 2006 hebben de drie Groene Hart-provincies, waaronder Utrecht, het **Venster Bodegraven-Woerden** aangewezen als **icoonproject** in het Uitvoeringsprogramma Groene Hart 2007-2013. De provincies vinden dit Venster ‘op de schaal van het Groene Hart cruciaal voor de landschappelijke samenhang. Het Venster vormt de enige open verbinding van redelijk formaat tussen de grote landschappen ten noorden en ten zuiden van de A12.

De **Voorloper Groene Hart** (december 2008) is een gezamenlijk document van de provincies Noord- en Zuid-Holland en Utrecht. De provincies willen eenduidig sturen in het Groene Hart met als doel de kernkwaliteiten te behouden en verder te versterken. Vanuit de kernkwaliteiten van het nationaal landschap Groene Hart is het openhouden van het Venster Bodegraven-Woerden van belang om de grootschalige openheid van de landschappen aan weerszijden van de Oude Rijnzone beleefbaar te houden.

De **provincie Zuid-Holland** heeft in een ontwerp Nota Wervelender alle locaties die midden in een nationaal of provinciaal landschap liggen in principe geschrapt, tenzij deze ver in procedure zijn of vanwege een koppeling met een groot economisch complex. De locatie Bodegraven langs de A12 (2 MW) is geschrapt.

4. *Rijksbeleid*

De windenergielocatie langs de A12 bij Woerden is gelegen in het **Nationale Landschap Groene Hart**. In de Structuurvisie Nota Ruimte is dit Nationale Landschap begrensd. Binnen dit Nationale Landschap is tevens op basis van de rijksstructuurvisie voor de Snelwegomgeving (“Zicht op Mooi Nederland”, oktober 2008) het Venster Bodegraven-Woerden als **Nationale Snelwegpanorama Wiericke** aangewezen. Beleidsdoorwerking van de Nationale Landschappen en Snelwegpanorama’s wordt vastgelegd in de **Amvb Ruimte** (inwerkingtreding najaar 2010). Provincies moeten op basis van de Amvb Ruimte bij verordening regels stellen voor de inhoud van bestemmingsplannen in Nationale Landschappen en Snelwegpanorama’s m.b.t. de instandhouding en verdere ontwikkeling van de kernkwaliteiten daarvan.

Op 26 februari 2008 heeft de (toenmalige) **minister van VROM een brief** gestuurd naar de gemeente Woerden waarin zij aangeeft dat op basis van voortschrijdende inzichten, vanuit het nationale beleid, de locatie bij Woerden minder geschikt is voor plaatsing van windmolens. De windmolens passen niet bij de hoofdfunctie van het Venster Bodegraven-Woerden als schakel in de centrale noord-zuid zichtas van het Groene Hart. De locatie bij Woerden ligt in een deel van het Nationale Landschap Groene Hart met als kernkwaliteit openheid.

5. *Gemeente Woerden*

In 2008 heeft de Minister aan de gemeente Woerden en de Stichting Groene Hart laten weten dat de beoogde locatie "minder geschikt is voor de plaatsing van windmolens. Ze passen in mijn ogen niet bij de hoofdfunctie van het Venster Bodegraven-Worden als schakel in de centrale noord-zuid zichtas van het Groene Hart". De gemeente heeft de door Evelop gevraagde bestemmingsplanwijziging en het nemen van een projectbesluit op 2 maart 2010 geweigerd. Zij verwijst daarbij naar het eerder door de raad op 27 maart 2008 ingenomen afwijzende standpunt over het vergelijkbare principeverzoek. Naast deze politieke realiteit, motiveert zij haar weigering vanwege de strijd met het bestemmingsplan en op het formele standpunt van VROM in 2008 (Venster Groene Hart), herbevestigd in ambtelijk advies eind 2009.

6. *Conclusie*

Wanneer windturbines geplaatst zouden worden op de locatie bij Woerden, dan wordt de kwetsbare kernkwaliteit openheid van het Nationale Landschap Groene Hart aangetast. Dit is in strijd met het provinciale belang zoals verwoord in de Structuurvisie Nationale Landschappen en in de bijbehorende de herziening van de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Hierin wordt bepaald dat een bestemmingsplan (en ook een inpassingsplan) bestemmingen en regels moet bevatten ter *bescherming en versterking* van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten.

Geconcludeerd moet dan ook worden dat de windenergielocatie bij Woerden vanuit een goede ruimtelijke ordening **niet langer acceptabel** is.

Het belang van de kernkwaliteiten van het Nationale Landschap achten wij van groter gewicht dan winning van duurzame energieopwekking op deze locatie en het individuele (economisch) belang van Evelop. Gelet op de strijdigheid met het provinciaal belang van de Nationale Landschappen, ligt benoeming van deze windenergielocatie tot (project van) provinciaal belang niet in de rede.

Gevolgen weigering inpassingsplan

Wanneer u besluit tot weigering een inpassingsplan vast te stellen, staat tegen dat besluit eerst bezwaar bij u open, waarna beroep ingesteld kan worden bij de Afdeling Bestuursrechtspraak bij de Raad van State (ABRS). Tijdens de **bezwaar**fase heeft u nog de mogelijkheid om uw besluit, mede gelet op de gronden waarop een eventueel daartegen gericht bezwaar zal zijn gebaseerd, volledig te heroverwegen. Uw beslissing op bezwaar kan aangevochten worden bij de bestuursrechter. De ABRS oordeelt in **beroep** of u in redelijkheid tot uw besluit heeft kunnen komen. De ABRS kan op nu nog niet te voorspellen gronden, de beslissing op bezwaar vernietigen. U zult dan met inachtneming van die uitspraak opnieuw op de bezwaren moeten beslissen. Opnieuw weigeren zal niet aan de orde zijn wanneer de ABRS van oordeel is dat een inpassingsplan opgesteld dient te worden. Zoals hiervoor aangegeven, is er nog geen jurisprudentie op dit gebied.

Voorgeschiedenis

In de Structuurvisie Utrecht 2005-2015 (voorheen Streekplan) zijn vier locaties voor windenergie aangewezen, te weten:

1. de locatie gelegen langs het Amsterdam Rijnkanaal nabij Baambrugge (5 turbines, 15 MW);
2. de locatie gelegen langs de A2 ter hoogte van Breukelen in de gemeente Loenen (3 turbines, 7,5 MW);
3. de locatie langs de A12 ten zuidwesten van Woerden (4 turbines, 6 MW);
4. de locatie langs het Amsterdam Rijnkanaal nabij Schalkwijk (8 turbines, 20 MW).

De genoemde aantallen turbines en vermogen zijn indicatief en gebaseerd op het Meest Milieuvriendelijk alternatief (MMA) uit het MER. Voor de locatie Woerden wordt uitgegaan van het voorkeursalternatief. Het MMA valt op deze locatie om beleidsmatige redenen af.

Naast deze locaties wordt per regio (aangegeven op de themakaart 8.2 behorende bij de Structuurvisie) ruimte geboden aan maximaal twee kleinschalige opstellingen. Een kleinschalige locatie bestaat uit 3 tot 6 windturbines. Plaatsing van solitaire windturbines zijn slechts aanvaardbaar op of bij een bedrijventerrein, onder bepaalde voorwaarden die zijn beschreven in onder meer bijlage 5 van de Structuurvisie (het Windplan Utrecht).

Tot nu toe is er 6 MW in Lopik gerealiseerd en 3 MW in de gemeente De Ronde Venen.

Essentie / samenvatting

De beleidsuitspraken m.b.t. de windenergie uit de Structuurvisie 2005-2015 zijn niet benoemd tot provinciaal belang. De windenergielocatie bij Woerden is vanuit een goede ruimtelijke ordening niet langer acceptabel gelet op het beleid dat is vastgelegd in de partiële Structuurvisie Nationale Landschappen en de regels m.b.t. de Nationale Landschappen uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Voorgesteld wordt om het verzoek van Evelop om een inpassingsplan t.b.v. de windenergielocatie bij Woerden af te wijzen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Door het verzoek van Evelop niet te honoreren en derhalve af te wijzen, wordt voorkomen dat de kwetsbare kernkwaliteit openheid van het Nationale Landschap Groene Hart wordt aangetast door de plaatsing van windturbines.

Financiën

- financiële consequenties: een rechtmatige afwijzing van een verzoek om een inpassingsplan vast te stellen kan niet leiden tot planschade: er vindt immers geen wijziging van het planologische regime plaats.
- financieel risico: alleen wanneer door een uitspraak van de Raad van State komt vast te staan dat de provincie onrechtmatig heeft gehandeld, kan Evelop eventueel geleden (vertragings)schade claimen. Op voorhand zijn hierover geen uitspraken te doen. Het betreft hier nieuwe en complexe wetgeving waarover nog geen jurisprudentie bestaat.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

In de Nota van Beantwoording, behorende bij de Structuurvisie 2005-2015 (voorheen Streekplan) is opgenomen dat het uw voorkeur heeft dat windenergielocaties 'bottum-up' met instemming van een gemeenteraad worden gerealiseerd. De gemeente Woerden heeft het verzoek van Evelop afgewezen. De minister van VROM heeft in een brief aan de gemeente Woerden laten weten dat zij de locatie bij Woerden minder geschikt vindt voor plaatsing van windturbines.

Gelet op het rijksbeleid en de brief van de minister is de kans niet ondenkbeeldig dat de minister een zogenaamde reactieve aanwijzing (als bedoeld in de Wro) zal geven, wanneer u zou besluiten voor de windenergielocatie bij Woerden een inpassingsplan op te stellen. Een reactieve aanwijzing houdt een afwijzing in: het inpassingsplan wordt "geblokkeerd". Het gevolg is dat het inpassingsplan niet tot stand komt.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Ons beleid is er op gericht om het gebruik van duurzame energie en energiebesparing te bevorderen. De door Evelop gewenste windturbines kunnen daaraan een bijdrage leveren. Overwogen is om u voor te stellen om de windenergielocatie langs de A12 bij Woerden te benoemen tot project van provinciaal belang als bedoeld in de Wro en ten behoeve van de uitvoering daarvan een inpassingsplan op te stellen. De milieuwinst die behaald zou kunnen worden door plaatsing van windturbines op de locatie langs de A12 bij Woerden weegt echter niet op tegen de aantasting van de openheid van het Nationale Landschap Groene Hart.

Voorgesteld wordt het verzoek van Evelop om t.b.v. de windenergielocatie langs de A12 bij Woerden een inpassingsplan op te stellen, niet te honoreren en derhalve af te wijzen. Gelet op het feit dat de windenergielocaties die indicatief zijn aangewezen in de Structuurvisie 2005-2015 (voorheen Streekplan) niet benoemd zijn tot provinciaal belang en gelet op het beleid dat nadien is vastgesteld, is de locatie vanuit ruimtelijke oogpunt niet langer acceptabel. Het gaat dan om het beleid inzake het Nationale Landschap Groene Hart zoals vastgelegd in de partiële herziening Structuurvisie Nationale Landschappen met bijbehorende herziening van de Provinciale Ruimtelijke Verordening.

Energietransitie staat hoog op de provinciale agenda. Omdat de windenergielocatie bij Woerden ruimtelijk niet meer haalbaar is, wordt **voorgesteld** om vooruitlopend op de integrale herziening van de Structuurvisie, een **Verkenning** te laten uitvoeren naar mogelijke nieuwe windenergielocaties binnen de provincie Utrecht. Het belang van energietransitie waar windenergie een (belangrijk) onderdeel vanuit maakt, is op de langere termijn gediend met grootschaliger windenergielocaties met een efficiënte invulling. Dit kan meegenomen worden in de Verkenning. Ook werken wij hard aan een routekaart voor een klimaatneutraal grondgebied in 2040. Hierin verwachten wij met name een grote rol voor de bebouwde omgeving voor energiebesparing en duurzame energie.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 28 juni 2010;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 mei 2010, afdeling PRO, nummer 8082B148;

Gelezen het verzoek van Evelop Ontwikkeling BV bij brief van 2 april 2010, die wij op 6 april 2010 hebben ontvangen, waarin verzocht wordt om t.b.v. vier windturbines ten noorden van de A12, westelijk van de gemeente Woerden, in de polder Barwoutswaarder een inpassingsplan op te stellen als bedoeld in artikel 3.26 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Evelop doet dit verzoek onder verwijzing naar artikel 9e lid 2 Elektriciteitswet.

Overwegende:

- dat alleen wanneer er sprake is van provinciale belangen er een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 lid 1 Wro opgesteld kan worden;
- dat de uitspraken m.b.t. de windenergie zoals deze zijn vastgelegd in de Structuurvisie 2005-2015 (voorheen Streekplan) niet benoemd zijn tot provinciaal belang in de Beleidslijn nieuwe Wro;
- dat de windenergielocatie langs de A12 bij Woerden niet alsnog benoemd kan worden tot (project van) provinciaal beleid omdat deze locatie het provinciaal belang zoals verwoord in de Structuurvisie Nationale Landschappen en verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie zou schaden. Dit provinciaal belang ziet op de kwetsbare kernkwaliteit openheid van het Nationale Landschap Groene Hart. Deze locatie is daardoor niet langer ruimtelijk acceptabel.

Besluiten:

1. het verzoek van Evelop om een inpassingsplan op te stellen t.b.v. vier windturbines ten noorden van de A12, westelijk van de gemeente Woerden, in de polder Barwoutswaarder als bedoeld in artikel 3.26 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) af te wijzen en het weigeringsbesluit vast te stellen;
2. gedeputeerde staten te belasten met de verzending en bekendmaking van het weigeringsbesluit;
3. gedeputeerde staten te belasten met een Verkenning, vooruitlopend op de integrale herziening van de Structuurvisie, naar nieuwe mogelijkheden voor windenergie.

Voorzitter,

Griffier,

provincie *Utrecht*

1. Wettelijke grondslag

Artikel 9e van de Elektriciteitswet juncto artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening

2. Beoogd effect

Door het verzoek van Evelop niet te honoreren en derhalve af te wijzen, wordt voorkomen dat de kernkwaliteit openheid van het Snelwegpanorama Wiericke/Venster Bodegraven-Woerden gelegen in het Nationale Landschap Groene Hart wordt aangetast door de plaatsing van windturbines.

3. Argumenten en kanttekeningen

De beleidsuitspraken m.b.t. de windenergielocaties zijn door PS niet benoemd tot provinciaal belang. Dit betekent dat PS geen inpassingsplan kunnen opstellen als bedoeld in artikel 3.26 van de Wro met het oog op de realisatie van de windenergielocaties, tenzij PS de windenergielocaties alsnog tot provinciaal belang benoemen. Er zijn verschillende belangen die zich er tegen verzetten om de windenergielocatie bij Woerden alsnog tot provinciaal belang te benoemen. Hieronder wordt ingegaan op de belangen van verschillende overheden, vastgelegd in beleid of waarvoor op korte termijn beleid wordt vastgelegd.

1. Provinciaal Utrechts ruimtelijk beleid

In 2001 heeft de provincie het BLOW-akkoord meeondertekend en daarbij de taakstelling van 50 MW op haar grondgebied aanvaard. In het Ontwerp-streekplan zijn destijds een aantal groot-schalige windenergielocaties opgenomen als **concrete beleidsbeslissing** (cbb). Een cbb houdt in dat de definitieve volledige afweging plaatsvindt op provinciaal niveau: het gebied wordt concreet bepaald en daarbij is concreet aangegeven wat de beoogde activiteit is. Bij een cbb is er voor gemeenten geen afwegingsruimte meer.

Bij de behandeling van het Ontwerp-streekplan in uw statenvergadering van 13 december 2004 is een amendement aangenomen waarin de cbb-status van de windenergielocaties is **geschrapt**. In de Nota van Beantwoording, deel 2 is daarover het volgende opgenomen (p.63 e.v.): “Wij hebben besloten de locaties voor windenergie niet als concrete beleidsbeslissingen, maar als indicatieve aanduiding op te nemen in het Streekplan. Reden daarvoor is dat wij gemerkt hebben dat voor grootschalige locaties voor windenergie nog onvoldoende draagvlak is. Het heeft onze voorkeur dat **locaties ‘bottum-up’** gerealiseerd worden, **met instemming** van een **gemeenteraad**.” De Nota van Beantwoording is gelijktijdig met het Streekplan vastgesteld en bekendgemaakt.

Op 31 mei 2010 heeft u de **Structuurvisie Nationale Landschappen** met bijbehorende herziening van de provinciale ruimtelijke verordening vastgesteld. Dit betekent dat een bestemmingsplan voor een gebied gelegen in een Nationaal Landschap bestemmingen en regels moet bevatten ter bescherming en versterking van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten. Kernkwaliteit van het Groene Hart is onder meer “openheid”. Openheid betekent vooral ‘zicht’. De mate van openheid in een gebied wordt bepaald door maat en schaal van het betreffende gebied, door elementen in en door de randen van het gebied. Openheid is een kwetsbare kernkwaliteit. De openheid van grote delen van het Groene Hart is een groot goed voor de volle Randstad. Het handhaven van de openheid in het Groene Hart betekent tevens het respecteren van de cultuurhistorische waarde van die gebieden.

2. Nieuw Utrechts provinciaal ruimtelijk beleid

Op 25 januari 2010 heeft u besloten te starten met de voorbereiding van een **integrale herziening** van de **Structuurvisie**. Na de vaststelling van het Streekplan eind 2004 heeft u diverse bouwstenen voor de Structuurvisie vastgesteld. Voorbeelden hiervan zijn de Eindbalans Ontwikkelingsvisie NV Utrecht 2015-2030 en de Voorloper Groene Hart. Deze bouwstenen moeten nog integraal worden afgewogen en concreter worden uitgewerkt in de structuurvisie.

3. *Interprovinciaal ruimtelijk beleid*

In 2006 hebben de drie Groene Hart-provincies, waaronder Utrecht, het Venster Bodegraven-Woerden aangewezen als **icoonproject in het Uitvoeringsprogramma Groene Hart 2007-2013**. De provincies vinden dit Venster 'op de schaal van het Groene Hart cruciaal voor de landschappelijke samenhang. Het Venster vormt de enige open verbinding van redelijk formaat tussen de grote landschappen ten noorden en ten zuiden van de A12. Het globale beeld waar dit nieuwe project toe moet leiden, bestaat uit een hoogwaardige overgang tussen enerzijds het stedelijk gebied van Bodegraven en Woerden en anderzijds de openheid van het Venster, een beeldbepalend panorama op het veenweidelandschap vanaf de rijksweg (Snelwegpanorama). Het Fort Wierickerschans dat midden in het Venster ligt, moet als toegangspoort tot het Groene hart en als recreatief knooppunt in de regio functioneren. Eén van de hoofdoopgaven voor het Venster is dan ook de visuele kwaliteit en landschapsbeleving van dit open gebied te versterken. Windmolens passen niet bij deze hoofdoopgave en daarom heeft de Stuurgroep Groene Hart (22 november 2007) zich uitgesproken tegen de plaatsing van windmolens op deze locatie.

De **Voorloper Groene Hart** (december 2008) is een gezamenlijk document van de provincies Noord- en Zuid-Holland en Utrecht. Het leidt tot een tussen de provincies optimaal afgestemde sturing van de belangrijkste beleidsonderwerpen voor het Groene Hart. De provincies zijn samen verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een landschappelijk mooi, ecologisch waardevol en economisch vitaal Groene Hart, waarin het voor inwoners en recreanten goed toeven is. De provincies willen eenduidig sturen in het Groene Hart met als doel de kernkwaliteiten te behouden en verder te versterken.

Vanuit de kernkwaliteiten van het nationaal landschap Groene Hart is het openhouden van het Venster Bodegraven-Woerden van belang om de grootschalige openheid van de landschappen aan weerszijden van de Oude Rijnzone beleefbaar te houden. Ook is dit venster van belang om te voorkomen dat het Groene Hart hier wordt opgedeeld.

De **provincie Zuid-Holland** heeft in een ontwerp Nota Wervelender alle locaties die midden in een nationaal of provinciaal landschap liggen in principe geschrapt, tenzij deze ver in procedure zijn of vanwege een koppeling met een groot economisch complex. De locatie Bodegraven langs de A12 (2 MW) is geschrapt.

4. *Rijksbeleid*

De windenergielocatie langs de A12 bij Woerden is gelegen in het **Nationale Landschap Groene Hart**. In de Structuurvisie Nota Ruimte is dit Nationale Landschap begrensd. Binnen dit Nationale Landschap is tevens op basis van de rijksstructuurvisie voor de Snelwegomgeving ("Zicht op Mooi Nederland", oktober 2008) het Venster Bodegraven-Woerden als **Nationale Snelwegpanorama Wiericke** aangewezen. Dit ligt tussen de kernen Bodegraven en Woerden. Het Snelwegpanorama biedt zicht vanaf beide zijden van de deels verhoogde snelweg A12 op het open veenweidelandschap met kernen en transparante bebouwingslinten, de watergangen van de Enkele en Dubbele Wiericke en de lommerrijke zone langs de rivier de Oude Rijn. Het Snelwegpanorama vormt een landschappelijke en ecologische schakel tussen de open veenweiden ten zuiden en ten noorden van de A12 en de Oude Rijnzone in het Groene Hart, die gestalte moet krijgen via de zogenoemde 'Groene Ruggengraat' (Natte As).

Alleen het Rijk is gebonden aan de Structuurvisie Nota Ruimte. Beleidsdoorwerking van de Nationale Snelwegpanorama's wordt vastgelegd als integraal onderdeel van het beleid voor de Nationale Landschappen. Provincies moeten op basis van de **Amvb Ruimte** (inwerkingtreding najaar 2010) bij verordening regels stellen voor de inhoud van bestemmingsplannen in Nationale Landschappen. Deze regels dienen de instandhouding en verdere ontwikkeling van de kernkwaliteiten van Nationale Landschappen, de Nationale Snelwegpanorama's en twee werelderfgoederen die gelegen zijn in de Nationale Landschappen. De provinciale verordening moet regelen dat wijzigingen van bestemmingen en gebruiksregels binnen Nationale Landschappen kunnen

worden vastgesteld, mits dit geen significante negatieve gevolgen heeft voor de kernkwaliteiten per Nationaal Landschap (het 'ja, mits'-principe).

Op 26 februari 2008 heeft de (toenmalige) **minister van Vrom een brief** gestuurd naar de gemeente Woerden waarin zij aangeeft dat op basis van voortschrijdende inzichten, vanuit het nationale beleid, de locatie bij Woerden minder geschikt is voor plaatsing van windmolens. De windmolens passen niet bij de hoofdfunctie van het **Venster Bodegraven-Woerden** als schakel in de centrale noord-zuid zichtas van het Groene Hart. De locatie bij Woerden ligt in een deel van het Nationale Landschap Groene Hart met als kernkwaliteit openheid.

5. *Conclusie*

De windenergielocatie bij Woerden is vanuit een goede ruimtelijke ordening **niet langer acceptabel** gelet op het beleid dat na de Structuurvisie 2005-2015 (voorheen Streekplan) is vastgesteld. De locatie is gelegen in het Nationale Landschap Groene Hart, maakt onderdeel uit van de het Snelwegpanorama Wiericke/Venster Bodegraven-Woerden dat is aangewezen als icoonproject in het Uitvoeringsprogramma Groene Hart 2007-2013 waarbij het van belang is dat de grootschalige openheid van de landschappen worden behouden en versterkt. Deze belangen achten wij van groter gewicht dan winning van duurzame energieopwekking op deze locatie en het individuele (economisch) belang van Evelop.

4. **Financiën**

- financiële consequenties: een rechtmatige afwijzing van een verzoek om een inpassingsplan vast te stellen kan niet leiden tot planschade: er vindt immers geen wijziging van het planologische regime plaats.
- financieel risico: alleen wanneer door een uitspraak van de Raad van State komt vast te staan dat de provincie onrechtmatig heeft gehandeld, kan Evelop eventueel geleden (vertragings)schade claimen. Op voorhand zijn hierover geen uitspraken te doen. Het betreft hier nieuwe en complexe wetgeving waarover nog geen jurisprudentie bestaat.

5. **Realisatie**

Na vaststelling wordt het besluit van PS verstuurd naar Evelop.

6. **Juridisch**

Tegen een weigeringsbesluit als bedoeld in artikel 3.9 Wro staat ingevolge artikel 8.2 lid 1 onder a Wro beroep open bij de Afdeling Bestuursrechtspraak bij de Raad van State, maar ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht dient daartegen eerst bezwaar te worden gemaakt bij PS.

7. **Europa**

Er is niet gebleken dat er Europeesrechtelijke risico's zijn.

8. **Communicatie**

Na besluitvorming wordt de communicatie door de statengriffie verzorgd.

9. **Bijlagen**

- melding van Evelop Ontwikkeling BV
- afwijzing gemeente Woerden
- concept brief weigeringsbesluit aan Evelop Ontwikkeling BV